

جهان صدر

پیش از پرداختن به متن کتاب "مکتب اسلام"، پرداختن به جهان صدر امری ضروری است تا بتوانیم محتوای کتاب را در بافت خودش فهم کنیم و فلسفه رجوع خودمان به این اثر گرانقدر را دریابیم. مرحوم شیخ جواد مغنیه که جزو فقها و مفسرین برجسته‌ی معاصر شیعی است می‌گوید اگر شهید صدر نبود من مارکسیست شده بودم! این تعبیر، حکایتی از دوران متلاطم فکری جهان اسلام در عصر شهید صدر دارد.

آن عصر، دوران هیمنه و تسلط افکار غیر اسلامی اعم از لیبرالیسم و سه‌گانه‌ی کمونیسم، مارکسیسم و سوسیالیسم بر تمام لایه‌های وجودی جهان اسلام است. این در حالی‌ست که مردم در حیطه‌ی زندگی شخصی و فردی به شدت متمسک به مظاهر دینی هستند اما این **دین و اعتقاد اجمالی مردم به دین**، نهایتاً در لایه‌ی عاطفی آنان جریان دارد و بیش از این با زندگی آنها ارتباطی ندارد.

در حکومت نیز وضعیتی مشابه وضع مردم دیده می‌شود، یعنی حکومتی که حاکم آن مسلمان و شیعه است اما **حکومت آن با تمام اجزاء غیر اسلامی است!**

علت این معضل آن بود که اسلام هیچ نسبتی با زیست مردم برقرار نمی‌کرد و انسان مسلمان نیز هیچ پاسخ منسجمی برای زیست اجتماعی از اسلام دریافت نمی‌کرد و هیچ‌گاه اسلام در قواره یک مکتب اجتماعی در ذهن و تصور انسان مسلمان تصور نمی‌شد.